

Ks. Grzegorz Szumera

Wyższe Seminarium Duchowne
Archidiecezji Częstochowskiej w Częstochowie
mail: gszum@poczta.onet.pl
ORCID: 0000-0003-0395-0880

Submitted: 06.09.2021; accepted: 15.09.2021.

Recenzja

**N.P.G. Austriaco, J. Brent, Th. Davenport, J.B. Ku,
Ewolucja w świetle wiary. Perspektywa tomistyczna,
tłum. G. Gomola, A. Gomola, Kraków 2019, ss. 256.**

Pomimo upływu ponad 160 lat od opublikowania monografii K. Darwina *O powstawaniu gatunków* zagadnienie ewolucji wciąż wzbudza kontrowersje i gwałtowne emocje. Spór dotyczący ewolucji toczy się nie tylko pomiędzy wierzącymi i ateistami, ale dzieli również środowiska religijne. O ile już zadawanie pytań wymaga często dużej wiedzy, to tym bardziej próba odpowiedzi na nie zakłada wszechstronne i gruntowne pogłębienie interesującego tematu. W przypadku pytań dotyczących relacji ewolucji i wiary, odpowiedzialne podejście skłania do poszerzenia kompetencji z zakresu teologii, filozofii i biologii. Przydatną pomocą w realizacji tego celu może stać się książka *Ewolucja w świetle wiary. Perspektywa tomistyczna* w tłumaczeniu Grażyny Gomoli i Aleksandra Gomoli, opublikowana w Polsce w 2019 r. przez wydawnictwo *W drodze*.

Czterech amerykańskich dominikanów: N. Austriaco, J. Brent, T. Davenport, J. Ku prezentuje fundamenty myśli św. Tomasza i z perspektywy tomistycznej interpretuje ewolucję. Pierwszy z autorów o. Nicanor Austriaco jest teologiem i biologiem. Obronił doktorat z biologii w Massachusetts Institute of Technology i prowadzi badania nad komórkami macierzystymi. Doktorat z teologii moralnej sfinalizował na Uniwersytecie we Fryburgu w Szwajcarii, a książka jego autorstwa *Biomedicine and Beatitude: An Introduction to Catholic Bioethics* spotkała się z dużym uznaniem. O. James Brent uzyskał stopień doktora filozofii

oraz licencjata z teologii. W latach 2010-2014 wykładał filozofię na Katolickim Uniwersytecie Ameryki. O. Thomas Davenport uzyskał doktorat z fizyki cząstek elementarnych na Uniwersytecie Stanforda. Interesuje się relacją nauki i wiary, a obecnie prowadzi wykłady na Angelicum w Rzymie. Ostatni z autorów o. John Ku jest obronił doktorat z teologii dogmatycznej na Uniwersytecie Fryburskim w Szwajcarii i prowadzi wykłady z teologii systematycznej w Dominikańskim Domu Studiów w Waszyngtonie.

Autorzy podzielili książkę na cztery części, które objęły trzydzieści rozdziałów. W pierwszej części, autorstwa o. J. Brenta, została przedstawiona relacja pomiędzy wiarą i rozumem. W drugiej części, o. T. Davenport prezentuje tematy z zakresu metafizyki: zagadnienie przyczynowości, istnienie Boga w świetle rozumu, filozoficznie rozumienie stworzenia i opatrności. O. J. Ku przedstawia w trzeciej części biblijne podstawy rozumienia stworzenia i koncentruje się na interpretacji pierwszego rozdziału Księgi Rodzaju. Autorami ostatniej zwięzającej książkę części są N. Austriaco, od którego pochodzi większość rozdziałów czwartej części, oraz T. Davenport – twórca ostatniego rozdziału. W wersji polskiej książka została wzbogacona posłowiem o. Mariusza Tabaczkę.

Autorzy w refleksji nad ewolucją wykorzystali z jednej strony posiadaną wiedzę, a z drugiej doświadczenie duszpasterskie. Z tego powodu proponowana przez nich wizja ewolucji łączy kompetencję cenioną przez specjalistów z próbą dotarcia do szerszego grona odbiorców. Powstała w ten sposób książka jawi się jako interesująca próba pogłębionej popularyzacji nauki.

Na pozytywne podkreślenie zasługuje fakt, że autorzy pracowali zespołowo według posiadanych kompetencji. Owocem refleksji jest książka, która obejmuje wiele tematów z różnych dyscyplin naukowych, jednak poruszane zagadnienia ujęto w spójnej syntezie. Za zaletę powstałej pracy należy uznać przedstawienie wyników, które dla specjalistów danej dyscypliny są rudymenarne, ale zniekształcone w powszechnym odbiorze czy nieznanne specjalistom innych dziedzin.

Pomimo, że teza książki wyeksponowana przez Austriaco o Bogu stwarzającym przez ewolucję wydaje się niezwykle atrakcyjna, to jednak potraktowanie w jej ramach stworzeń jako pośredników aktu stwórczego, wydaje się zbyt ryzykowne. Bóg według św. Tomasza jest jedynym podmiotem aktywności stwórczej, stąd próba wpisania ewolucji w tomistyczną wizję świata winna zagwarantować wyjątkowość Boga w tym względzie. Dobrze się stało, że polska wersja książki została opatrzona posłowiem autorstwa o. M. Tabaczkę, który wskazuje na trudności przedstawionej tezy i podejmuje się próby własnego rozwiązania.

Lektura książki amerykańskich dominikanów jest bardzo interesująca. Nawet jeśli czytelnik nie zgadza się z wszystkimi tezami autorów, to jednak otrzymuje solidną porcję wiedzy z teologii, filozofii i biologii podaną w przystępny sposób.